

פרשת בהעלותך תשפה – איך מקטרים? מתי מקטרים?

1. במדבר י: ויהי בשנה השנית בחודש השני בעשרים בחודש, נעלה הענן ... ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים וארון ברית ה' נסע לפניהם ... וענן ה' עליהם יומם בנסעם מן המחנה: ז ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל: ז.
שבת קטו: פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה, לומר שאין זה מקומה (אלא בפרשת הדגלים בתחילת הספר, כשמתואר מבנה החנייה והנסיעה במדבר). רבי אומר, לא מן השם הוא זה (לא זו הסיבה לסימנים, אלא) מפני שספר חשוב בפני עצמו הוא, כמו שנאמר (משלי) 'חצבה עמודיה שבעה' אלו שבעה ספרי תורה (בראשית, שמות, ויקרא, חלק ראשון של במדבר עד ויהי בנסוע, פרשת ויהי בנסוע, מכאן עד סוף במדבר, וספר דברים) ... רבי שמעון בן גמליאל חולק וסובר כדעה ראשונה: עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה ולמה כתבה כאן? כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שנייה. פורענות שנייה 'ויהי העם כמתאוננים', פורענות ראשונה 'ויסעו מהר ה' ... ססרו מאחרי ה' (רש"י: התאוו להתרעם על הבשר).

חידושי אגדות מהרש"א: באו אלו הסימנים בנוי"ן הפוכין, כי הנו"ן מורה על פורענות, כמו שמובא במסכת ברכות, שעל כן לא נכתב נו"ן באשרי, לפי שהיא מורה על הנפילה, שנאמר 'נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל'. על כן הם הפוכים, שיתהפך הנפילה לטובה, על שם 'סומך ה' לכל הנופלים'.

2. במדבר יא: ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה' וישמע ה' ויחר אפו ותבער במ אש ה' ... והאספסף אשר בקרבם התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר: זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, את הקשאים ואת האבטחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים ... ויאמר משה אל ה' למה הרעת לעבדך ... האנכי הריתי את כל העם הזה, אם אנכי ילדתיהו, כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את הינק? ...! הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי ... הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם? אם את כל דגי הים יאסף להם ומצא להם? - **אור החיים:** הלא כשתיתן להם בשר צאן ובקר יאמרו חפצים באיל וצבי, וכשתתן להם איל וצבי יאמרו חפצים בבשר עופות, וכשתתן להם עופות יאמרו דגים.

3. רא"ש אורחות חיים נה: דרך הבריות להעלים הטובות ולגלות הרעות.

אגרת הקדש סימן טו: אנו מודים בהודאה אמיתית שכן הוא באמת לאמיתו [כמו 'מודים חכמים לרבי מאיר'], ובכלל זה ג"כ להודות לה' על כל הטובות שגמלנו ולא להיות כפוי טובה ח"ו.

אגרות קודש הרבי יב/ער: במענה על מכתבו בו כותב מצבו ואשר כל משך ימי חייו לא ראה טוב ... כנראה שאינו מרגיש הסתירה במכתבו עצמו: איש אשר בורא עולם הזמין לו בת גילו וברכס בילדים שיחיו לאורך ימים יאמר שלא ראה טוב מימיו?! הרי הוא כפוי טובה במידה מבהילה ... מאות ואלפי בני אדם מתפללים בכל יום להתברך בפרי בטן והיו נותנים כל אשר להם בשביל בן יחיד או בת יחידה ... והוא אשר קבל ברכה זו, וכנראה מבלי תפלה יתירה על הדבר, אינו מכיר בעושר ואושר שבזה? ... ובאתי לעורר שאפשר זהו טעם חלישות הבריאות והעדר הרחבה בפרנסה, כיון שאינו מכיר בברכת ה' בעניין יותר עיקרי משלימות הבריאות והפרנסה, והוא הברכה בבנים ובנות הולכים בדרך ה' ... וכשיתחיל לעבוד ה' יתברך מתוך שמחה ... בוודאי תתווסף ברכת השי"ת גם בנוגע לבריאות ופרנסה.

יבמות סג: רבי חייא היה מצטער מאשתו. [אולם] כשמצא כלי יפה – צרר אותו בסדינו [עטף יפה] והביא לה. אמר רב: הרי מצערת אותך? אמר לו: דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא.

4. א. רש"י שמות טז, ח: מה ראה להוריד לחם בבקר ובשר בערב? לפי שהלחם שאלו כהוגן שאי אפשר בלא לחם, אבל בשר שאלו שלא כהוגן, שהרבה בהמות היו להם.

ב. משנה ברכות ט, ד: נותן הודאה לשעבר וצוועק על העתיד לבוא.

ג. ברכות לא: חנה הטיחה דברים כלפי מעלה [למה נתת לאישה איברי רבייה ולא נתת בנים?], שנאמר 'ותתפלל על ה', מלמד שהטיחה דברים כלפי מעלה ... אליהו הטיח דברים כלפי מעלה, שנאמר 'ואתה הסבות את לבם אחורנית' [עם הניסיונות הקשים]. **תענית כה:** לוי גזר תעניתא ולא ירד גשם. אמר: רבונו של עולם עלית וישבת במרום ואין אתה מרחם על בניך. ירד גשם ולוי נענש בצליעה ברגלו. אמר רבי אלעזר: לעולם אל יטיח אדם דברים כלפי מעלה שהרי אדם גדול הטיח דברים ונענש - **מהרש"א:** דאמר בלשון **תרעומת**.